

Sygn. akt VI GC 496/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2024 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Justyna Supińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Marta Denc

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2024 roku w Gdyni

w postępowaniu gospodarczym

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kwotę 1 724 złotych (jeden tysiąc siedemset dwadzieścia cztery złote) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 27 maja 2018 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kwotę 416,57 złotych (czteryście szesnaście złotych pięćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 496/23

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 31 grudnia 2022 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. kwoty 3 790,40 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 27 maja 2018 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że z winy kierującego innym pojazdem, ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego, doszło w dniu 30 grudnia 2017 roku do uszkodzenia pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...). Poszkodowana A. S. zleciła naprawę uszkodzonego pojazdu i na czas naprawy wynajęła pojazd zastępczy. Za usługę najmu pojazdu zastępczego przez okres 32 dób po stawce w kwocie 140 złotych netto została wystawiona poszkodowanej faktura na kwotę 5 510,40 złotych brutto. Pozwany wypłacił z powyższego tytułu jedynie kwotę 1 720 złotych. Powód po nabyciu od poszkodowanej wiarygodności w zakresie pozostałej części kosztów najmu pojazdu zastępczego wzywał pozwanego do jej zapłaty, jednakże bezskutecznie.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 20 lutego 2023 roku w sprawie o sygn. akt VI GNc 169/23 starszy referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany (...) spółka akcyjna z siedzibą w S. domagał się oddalenia powództwa wskazując, że uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego winien wynosić 20 dni, a także – nie kwestionując rynkowego charakteru stawki czynszu najmu przyjętej przez strony – że stawka ta nie powinna przekraczać 86 złotych brutto za dobę. Pozwany wskazał bowiem, że w dniu zgłoszenia szkody mailowo, a następnie w protokole po przeprowadzeniu oględzin poinformował poszkodowaną o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela i o akceptowanych przez niego stawkach za najem w razie wynajęcia pojazdu od innego podmiotu, w tym mi in. za stawkę w kwocie 86 złotych brutto w przypadku pojazdu klasy B.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 grudnia 2017 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzony został pojazd marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) należący do A. S..

A. S. nie była uprawniona do obniżenia należnego podatku VAT o jakąkolwiek część kwoty podatku naliczonego.

Odpowiedzialność za przedmiotową szkodę ponosił kierujący pojazdem ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w (...) spółce akcyjnej z siedzibą w S..

niesporne

W dniu 30 grudnia 2017 roku A. S. zgłosiła szkodę ubezpieczycielowi sprawcy – (...) spółce akcyjnej z siedzibą w S..

Po jej zgłoszeniu, jeszcze tego samego dnia, tj. w dniu 30 grudnia 2017 roku, o godzinie 11:29, na wskazany adres mailowy: (...) otrzymała ona potwierdzenie zgłoszenia szkody wraz z numerem szkody oraz informację o zasadach wynajęcia pojazdu zastępczego. W piśmie wskazano, że ubezpieczyciel oferuje możliwość organizacji najmu pojazdu zastępczego wraz pokryciem jego kosztów, z podaniem przykładowej oferty, w tym odnośnie pojazdów klasy B (np. S. (...), O. (...), S. (...)) po stawce czynszu najmu w kwocie 86 złotych brutto za dobę. Wskazano również, że w przypadku zainteresowania tą ofertą wynajmu należy skontaktować się z infolinią ubezpieczyciela pod podanym numerem telefonu lub poprzez pocztę elektroniczną kierowaną na podany adres. Poinformowano też, że poszkodowany może wybrać inną firmę wynajmującą pojazdy zastępcze, w każdym jednakże przypadku czas najmu i jego koszt podlegają weryfikacji, a pojazd wynajęty powinien być zbliżonej klasy – nie wyższej, niż pojazd uszkodzony.

potwierdzenie zgłoszenia szkody – k. 54-56 akt oraz w aktach szkody – k. 93 akt, oświadczenie – k. 61-63 akt

W dniu 30 grudnia 2017 roku A. S. zleciła naprawę uszkodzonego pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) R. M. i pozostawiła uszkodzony pojazd w zakładzie naprawczym.

protokół naprawy pojazdu – k. 17 akt

Jeszcze tego samego dnia, tj. w dniu 30 grudnia 2017 roku, A. S. wynajęła od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. pojazd zastępczy marki S. model O. (kombi) oraz zawarła z tym podmiotem umowę przelewu wierzytelności w postaci odszkodowania w celu pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Strony uzgodniły czynsz najmu w kwocie 140 złotych netto za dobę.

Pojazd zastępczy został wydany A. S. w dniu 30 grudnia 2017 roku o godz. 15:30.

Pojazd zastępczy został zwrócony w dniu 31 stycznia 2018 roku.

umowa najmu pojazdu zastępczego oraz cesji wierzytelności – k. 15-16 akt, protokół wydania i zwrotu – k. 18 akt

W dniu 04 stycznia 2018 roku odbyły się oględziny uszkodzonego pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) znajdującego się w zakładzie (...).

Po ich przeprowadzeniu rzeczoznawca ubezpieczyciela przesłał protokół z oględzin pocztą elektroniczną R. M. na adres: (...)

W protokole tym zawarto również informacje dotyczące pojazdu zastępczego, tj. wskazano, że ubezpieczyciel oferuje możliwość organizacji najmu pojazdu zastępczego wraz pokryciem jego kosztów, z podaniem przykładowej oferty, w tym odnośnie pojazdów klasy B (np. S. (...), O. (...), S. (...)) za stawkę czynszu najmu w kwocie 86 złotych brutto za dobę. Wskazano również, że w przypadku zainteresowania ofertą wynajmu należy skontaktować się z infolinią ubezpieczyciela pod podanym numerem telefonu lub poprzez pocztę elektroniczną kierowaną na podany adres. Poinformowano również, że poszkodowany może wybrać inną firmę wynajmującą pojazdy zastępcze, w każdym jednakże przypadku zgodnie z zasadą minimalizacji szkody, ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo do weryfikacji czasu najmu i jego dobowej stawki do wysokości wskazanej w ofercie ubezpieczyciela. Pojazd wynajęty powinien być zbliżonej klasy – nie wyższej, niż pojazd uszkodzony, a w przypadku otrzymania propozycji najmu od ubezpieczyciela już po rozpoczęciu przez poszkodowanego wynajmu w innej wypożyczalni, ubezpieczyciel oferował zamianę pojazdu w miejsce wskazane przez poszkodowanego, zaś w razie nieskorzystania z takiej propozycji – ubezpieczyciel miał prawo zweryfikować dobową stawkę najmu do wysokości wskazanej w ofercie.

wydruk wiadomości mailowej wraz z załącznikiem – protokołem oględzin – k. 57-60 akt oraz w aktach szkody – k. 93 akt, oświadczenie – k. 61-63 akt

W dniu 09 kwietnia 2018 roku z tytułu najmu pojazdu zastępczego przez okres 32 dni, (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. wystawił A. S. fakturę o numerze (...) kwotę 5 510,40 złotych brutto (według stawki w kwocie 140 złotych netto).

faktura – k. 19 akt

(...) spółka akcyjna z siedzibą w S. wypłacił tytułem odszkodowania za najem pojazdu zastępczego wynajmowanego przez poszkodowaną A. S. kwotę 1 720 złotych brutto uznając okres 20 dni najmu oraz stawkę w kwocie 86 złotych brutto.

decyzja – k. 21 akt

Celowy i ekonomicznie uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego na czas związany z naprawą uszkodzonego w zdarzeniu z dnia 30 grudnia 2017 roku pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) wynosił 20 dni kalendarzowych.

opinia biegłego sądowego P. C. – k. 116-124 akt, decyzja z dnia 19 maja 2018 roku – k. 21 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów, w tym znajdujących się w aktach szkody, przedłożonych przez strony w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary, tym bardziej, że nie były one kwestionowane w zakresie ich mocy dowodowej przez żadną ze stron.

Pozostałe dokumenty zgromadzone w aktach sprawy nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wnosiły do sprawy żadnych nowych i istotnych okoliczności.

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia kwestii spornych w niniejszej sprawie miała natomiast opinia biegłego sądowego w zakresie techniki i mechaniki motoryzacyjnej oraz ruchu drogowego P. C.. W ocenie Sądu opinia biegłego sądowego została sporządzona wedle tezy dowodowej wysnutej przez Sąd, nadto jest logiczna, zgodna z zasadami doświadczenia życiowego i wskazaniem wiedzy. Komunikatywność jej sformułowań pozwala na zrozumienie wyrażonych w niej ocen i poglądów, a także sposobu dochodzenia do wniosków końcowych. Nie zawiera ona również wewnętrznych

sprzeczności i wykluczających się wzajemnie wniosków, jak też nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Jakkolwiek biegły sądowy ustalił, że celowy i ekonomicznie uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego na czas związany z naprawą uszkodzonego w zdarzeniu z dnia 30 grudnia 2017 roku pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) wynosić powinien 19 dni kalendarzowych, niemniej jednak w tym zakresie opinia ta nie stanowiła podstawy rozstrzygnięcia, albowiem pozwany uznał swoją odpowiedzialność za 20 dni najmu pojazdu zastępczego kwestionując czas jego trwania ponad ten – uznany przez siebie – okres. Sąd miał na uwadze również, że pozwany nie uchylił się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli co do okresu najmu pojazdu zastępczego jako uzasadnionego (20 dni), a wyrażonego w decyzji z dnia 19 maja 2018 roku. W tej zaś sytuacji uwzględniając całokształt okoliczności sprawy przyjąć należało, że celowy i ekonomicznie uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego na czas związany z naprawą uszkodzonego w zdarzeniu z dnia 30 grudnia 2017 roku pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) wynosił 20 dni kalendarzowych.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. kwoty 3 790,40 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 27 maja 2018 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu – tytułem odszkodowania pokrywającego pozostałą część kosztów najmu pojazdu zastępczego w związku z uszkodzeniem pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) w wyniku kolizji z dnia 30 grudnia 2017 roku.

Kwestionując żądanie pozwu pozwany (...) spółka akcyjna z siedzibą w S. podnosił, że uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego w niniejszej sprawie wynosił 20 dni, zaś z uwagi na naruszenie przez poszkodowaną obowiązku minimalizacji szkody zasadne było uwzględnienie stawki czynszu za najem w kwocie 86 złotych brutto.

Zgodnie z treścią art. 822 § 1 i § 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Przedmiotem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest odpowiedzialność ubezpieczającego za szkody wyrządzone osobom trzecim. Jest to więc ubezpieczenie jego odpowiedzialności za wyrządzenie szkody opartej na zasadzie winy lub na zasadzie ryzyka. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej sięga tak daleko, jak odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego, a wysokość świadczeń ubezpieczyciela z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest determinowana wysokością zobowiązań odszkodowawczych ubezpieczającego. W związku z tym odpowiedzialność odszkodowawcza ubezpieczyciela jest taka, do jakiej zobowiązany byłby sprawca szkody, gdyby to od niego powód domagał się naprawienia szkody.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikła. W myśl § 2 niniejszego przepisu, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody nie wyrządzone. Przepis art. 361 § 2 k.c. statuuje zatem zasadę pełnego odszkodowania. Podstawową funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Jednocześnie naprawieniu podlega jedynie taka szkoda, która pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wyrządzającym szkodę. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy. Wskazać przy tym należy, że korzystanie z rzeczy nie stanowi samoistnej wartości majątkowej i w każdym przypadku należy badać, czy pozbawienia możliwości korzystania z rzeczy wywołało uszczerbek majątkowy poszkodowanych.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż w majątku poszkodowanej A. S. powstała szkoda majątkowa, której część stanowią koszty zasadnego wynajmu pojazdu zastępczego w związku z dokonywaną naprawą pojazdu uszkodzonego w wyniku kolizji z dnia 30 grudnia 2017 roku. Nie ma bowiem wątpliwości, iż w sytuacji gdyby do kolizji de facto nie doszło, nie powstałyby dodatkowe koszty związane z najmem pojazdu zastępczego.

W niniejszej sprawie rynkowy charakter stawki czynszu za najem pojazdu zastępczego zastosowanej przez powoda w kwocie 172,20 złotych brutto (140 złotych netto) nie był sporny, sporna była natomiast wysokość stawki czynszu za najem pojazdu zastępczego w świetle zarzutu pozwanego w przedmiocie naruszenia przez poszkodowaną obowiązku minimalizacji szkody, a także okres najmu pojazdu zastępczego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii naruszenia obowiązku minimalizacji szkody, to wskazać należy, że co do zasady poszkodowany ma prawo wyboru dowolnego podmiotu oferującego najem pojazdów, o ile stawka najmu zastosowana przez ten podmiot mieści się w kategoriach cen rynkowych występujących na rynku lokalnym. W niniejszej sprawie rynkowy charakter stawki za najem zastosowanej przez powoda (w kwocie 172,20 złotych brutto) nie był sporny. Poszkodowany ma jednakże także, na podstawie art. 362 k.c. oraz art. 16 ust. 1 punkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 2500 ze zmianami), obowiązek minimalizacji szkody rozumiany jako zapobieżenie, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody. Jak nadto wskazał w uchwale z dnia 17 listopada 2011 roku Sąd Najwyższy (sygn. akt III CZP 5/11) nie wszystkie koszty, a więc nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszenia jej rozmiarów podnosząc, że wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu, objęte są odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione, tj. usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami i potrzebami poszkodowanego, co wyraźnie podkreślił także Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 sierpnia 2017 roku (sygn. akt III CZP 20/17).

W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy zmierzył się z problemem usystematyzowania dotychczasowej wykładni i praktyki orzekania w przedmiotowych sprawach. Sąd Najwyższy w przytoczonej uchwale stwierdził, że nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdyż następstwo to może być wyeliminowane – bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego – w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób. Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu – we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów – skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu) zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te – w zakresie nadwyżki – będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy wykaże szczególne racje przemawiające za uznaniem ich za „celowe i ekonomicznie uzasadnione”. W tym kontekście istotne znaczenie ma nie tylko równorzędność samego pojazdu, ale także dodatkowych warunków umowy, takich jak np. czas i miejsce udostępnienia oraz zwrotu pojazdu zastępczego, czy też obowiązek wpłaty kaucji. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebie ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Odstępstwa od tej reguły nie uzasadniają drobne niedogodności o charakterze niemajątkowym, które mogą wiązać się np. z koniecznością nieznacznie dłuższego oczekiwania na podstawienie pojazdu zastępczego proponowanego przez ubezpieczyciela. Z uwagi na ciężący na ubezpieczycielu obowiązek szczególnej, podwyższonej staranności nie można też przypisać decydującego znaczenia czynnikowi w postaci szczególnego zaufania, jakie poszkodowany ma do kontrahenta, z którego usług chciałby skorzystać. Poniesienia wyższych kosztów nie uzasadnia również sama przez się prostota skorzystania z oferty najmu złożonej przez przedsiębiorcę prowadzącego warsztat naprawczy, w którym uszkodzony pojazd ma

być naprawiany. Konieczność dodatkowego kontaktu z ubezpieczycielem – w praktyce zwykle telefonicznego, czy mailowego – nie może być uznana za niedogodność, która uzasadnia poniesienie wyższych kosztów najmu. Nie ma to przy tym nic wspólnego z koniecznością poszukiwania przez poszkodowanego najtańszej oferty rynkowej najmu, nie jest bowiem istotne to, czy propozycja ubezpieczyciela jest najtańsza, lecz to, że jest przez niego akceptowana.

A zatem jeżeli ubezpieczyciel zawiadomił poszkodowanego o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za jego pośrednictwem i to jeszcze przed wynajęciem przez niego pojazdu od powoda, a więc w sytuacji, gdy poszkodowany taką informację otrzymał nie mając jeszcze zawartej umowy najmu pojazdu zastępczego – tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynikało bowiem, że poszkodowana informację o najmie pojazdu zastępczego od ubezpieczyciela otrzymała w dniu 30 grudnia 2017 roku o godz. 11:29, zaś wynajęła pojazd od powoda w tymże dniu o godzinie 15:30 – zachowanie poszkodowanego polegające na zaniechaniu współdziałania z pozwanym w likwidacji szkody w postaci co najmniej podjęcia próby ustalenia szczegółów i dokładnych warunków najmu samochodu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela, uznać należałoby – co do zasady – za nieprawidłowe i przyczyniające się do powstania szkody. Dopiero ewentualnie po uzyskaniu informacji o warunkach najmu oferowanego przez pozwanego, gdyby warunki te poszkodowanemu nie odpowiadałyby, mógłby on w ocenie Sądu, bez narażenia się na zarzut naruszenia obowiązku minimalizacji szkody i w konsekwencji obniżenia kosztów najmu do tych z propozycji ubezpieczyciela rozpocząć poszukiwania podmiotu oferującego najem na zasadach w pełni go satysfakcjonujących, o ile o skutkach takich został przez ubezpieczyciela poinformowany.

W niniejszej sprawie bez wątplenia pozwany zakład ubezpieczeń zaproponował poszkodowanej A. S. pomoc w zorganizowaniu najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem podmiotów współpracujących z ubezpieczycielem. Jak bowiem wynikało z przeprowadzonych dowodów, po zgłoszeniu szkody, jeszcze w dniu 30 grudnia 2017 roku, o godzinie 11:29, na adres mailowy poszkodowanej A. S., tj. (...), przesłane zostało potwierdzenie zgłoszenia szkody wraz z numerem szkody oraz informacją o zasadach wynajęcia pojazdu zastępczego. A zatem poszkodowana miała możliwość zapoznania się z treścią tej wiadomości jeszcze przed wynajęciem pojazdu od powoda, co nastąpiło kilka godzin później. W przedmiotowym piśmie wskazano przy tym, że ubezpieczyciel oferuje możliwość organizacji najmu pojazdu zastępczego wraz pokryciem jego kosztów, z podaniem przykładowej oferty, w tym odnośnie pojazdów klasy B (np. S. (...), O. (...), S. (...)) po stawce w kwocie 86 złotych brutto za dobę. Wskazano również, że w przypadku zainteresowania ofertą wynajmu należy skontaktować się z infolinią ubezpieczyciela pod podanym numerem telefonu lub poprzez pocztę elektroniczną kierowaną na podany adres. Tego rodzaju sposobu komunikacji z ubezpieczycielem w celu zapoznania się ze szczegółami jego oferty nie sposób uznać za szczególnie uciążliwe dla poszkodowanego, a przez to mające uzasadniać brak podjęcia przez niego w tym kierunku jakichkolwiek działań. W przedmiotowym piśmie poinformowano przy tym także, że poszkodowany może wybrać inną firmę wynajmującą pojazdy zastępcze, w każdym jednakże przypadku czas najmu i jego koszt podlegają weryfikacji, a pojazd wynajęty powinien być zbliżonej klasy – nie wyższej, niż pojazd uszkodzony.

Niewątpliwie na podstawie powyższego pisma poszkodowana winna mieć świadomość, że stawka uzgodniona w zawartej przez nią z powodem umowie jest niemalże dwukrotnie wyższa za wynajęcie pojazdu tej klasy, a z całą pewnością w ogóle jedną z wyższych stawek wskazanych w propozycji ubezpieczyciela, jak też, że jeżeli wynajmie pojazd zastępczy od innego podmiotu, tj. nie za pośrednictwem ubezpieczyciela, czy współpracujących z nim firm, to koszty najmu będą podlegały weryfikacji, niemniej jednak ubezpieczyciel nie wskazał poszkodowanej w skierowanym do niej piśmie, że ta weryfikacja nastąpi do tych właśnie stawek, jakie wskazał w swojej ofercie. W piśmie od ubezpieczyciela z dnia 30 grudnia 2017 roku brak jest bowiem takiej informacji, stąd w okolicznościach niniejszej sprawy poszkodowana nie miała obowiązku porównywania stawek stosowanych na rynku, w tym stawki powoda, do stawek wskazanych przez ubezpieczyciela jako wyznaczających górną granicę jego odpowiedzialności w razie wynajęcia pojazdu we własnym zakresie. Powyższe zaś oznacza, że jakkolwiek pozwany złożył poszkodowanej propozycję pomocy w zorganizowaniu najmu pojazdu zastępczego, niemniej jednak nieprecyzyjność pozwanego w określeniu skutków braku jakiegokolwiek zainteresowania się poszkodowanej tą propozycją wyłącza możliwość uznania, że naruszyła ona obowiązek minimalizacji szkody rozumiany jako uwzględnienie przy wynajmie pojazdu zastępczego dokonywanego we własnym zakresie faktu, że ubezpieczyciel proponował jego wynajęcie znacznie taniej.

Wskazana bowiem w piśmie pozwanego weryfikacja w żadnej mierze nie oznaczała, że w powyższej sytuacji pozwany uwzględni jedynie wskazane przez siebie stawki, o takiej konsekwencji braku współdziałania z ubezpieczycielem poszkodowana nie została skutecznie pouczona. Zważyć przy tym należy, że po przeprowadzeniu oględzin w sporządzonym protokole oględzin pozwany zawarł również informacje dotyczące zasad najmu pojazdu zastępczego, w tym akceptowanych stawek w razie jego wynajęcia we własnym zakresie oraz wskazał już wprost w tymże dokumencie, że poszkodowany może wybrać inną firmę wynajmującą pojazdy zastępcze, w każdym jednakże przypadku zgodnie z zasadą minimalizacji szkody, ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo do weryfikacji czasu najmu i jego dobowej stawki do wysokości wskazanej w ofercie ubezpieczyciela, nadto w przypadku otrzymania propozycji najmu od ubezpieczyciela już po rozpoczęciu przez poszkodowanego wynajmu w innej wypożyczalni, ubezpieczyciel oferował zamianę pojazdu w miejsce wskazane przez poszkodowanego, zaś w razie nieskorzystania z takiej propozycji – ubezpieczyciel miał prawo zweryfikować dobową stawkę najmu do wysokości wskazanej w ofercie. Powyższa informacja została jednakże przesłana wraz z protokołem oględzin w dniu 04 stycznia 2018 roku pocztą elektroniczną na adres: (...) do zakładu naprawczego R. M., a więc osoby, która nabyła od poszkodowanej prawo do odszkodowania w związku z naprawą uszkodzonego pojazdu marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Osoba ta zaś nie była następcą prawnym poszkodowanej co do odszkodowania związanego z najmem pojazdu zastępczego ani jej pełnomocnikiem w tym zakresie, pozwany nie wykazał przy tym, by taki protokół oględzin wraz z powyższą informacją przesłał bezpośrednio samej poszkodowanej. Tylko bowiem w takim przypadku uznać można by było, że została ona skutecznie poinformowana o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego za pośrednictwem pozwanego ubezpieczyciela po stawce w kwocie 86 złotych brutto i że jest to w odniesieniu do pojazdów klasy B maksymalna akceptowana przez niego stawka za najem w razie wynajęcia takiego pojazdu zastępczego we własnym zakresie, a więc od innego podmiotu niż te wskazane i współpracujące z pozwanym.

Odnosząc się natomiast do podniesionego przez powoda w piśmie z datą w nagłówku „dnia 10 maja 2023 roku” (data prezentaty: 2023-05-15, k. 97-102 akt) zarzutu nadużycia przez pozwanego prawa poprzez nieuzasadnioną weryfikację dobowej stawki czynszu najmu pojazdu zastępczego w związku z nieprzedstawieniem poszkodowanej wszystkich istotnych i szczegółowych warunków najmu (a nie jedynie ceny), to wskazać należy, że Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 08 grudnia 2016 roku (sygn. akt XX III Ga 2060/17), w którym wskazano, że nie jest wymagane, aby ubezpieczyciel złożył poszkodowanemu ofertę najmu w rozumieniu art. 66 k.c., to jest zawierającą wszystkie opisane w tym przepisie warunki. Wystarczające jest bowiem przedstawienie tylko podstawowych zasad najmu przez ubezpieczyciela, a nawet wręcz sama propozycja takiego najmu, po której poszkodowany powinien podjąć inicjatywę zmierzającą do ustalenia interesujących go warunków najmu i w oparciu o nie podjąć decyzję, czy korzysta z propozycji ubezpieczyciela, czy poszukuje pojazdu zastępczego na rynku będąc jednocześnie poinformowanym, że będzie zobowiązany do pokrycia kosztów wykraczających ponad te wynikające z propozycji ubezpieczyciela. Również wskazać należy, że dane przekazane w czasie rozmowy telefonicznej, czy mailowo także nie muszą wyczerpywać przesłanek, które pozwalałyby uznać je za ofertę w rozumieniu art. 66 k.c., wystarczające jest, że stanowią one informacje pozwalające poszkodowanemu powziąć wiedzę co do tego, że istnieje możliwość wypożyczenia pojazdu za pośrednictwem ubezpieczyciela, czy od podmiotu z nim współpracującego, a także co do tego, jaka jest orientacyjna stawka najmu. Już na podstawie bowiem tych informacji poszkodowany może uzyskać przekonanie, że w istocie stawka ta jest znacznie niższa od tej, którą ustalono w umowie najmu zawartej z powodem (tak też Sąd Okręgowy w Szczecinie w uzasadnieniu wyroku z dnia 08 grudnia 2017 roku, sygn. akt VIII Ga 422/17).

Odnosnie natomiast do okresu najmu pojazdu zastępczego, to Sąd miał na uwadze, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem koszty najmu przez poszkodowanego tzw. pojazdu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (tak Sąd Najwyższy z dnia 05 listopada 2004 roku, sygn. akt II CK 494/03). Jak już wskazano w powyższej części uzasadnienia, jakkolwiek biegły sądowy ustalił, że celowy i ekonomicznie uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego na czas związany z naprawą uszkodzonego w zdarzeniu z dnia 30 grudnia 2017 roku pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) wynosić powinien 19 dni kalendarzowych, niemniej jednak w tym zakresie opinia ta nie stanowiła podstawy rozstrzygnięcia, albowiem pozwany uznał swoją odpowiedzialność za 20 dni najmu pojazdu zastępczego kwestionując czas jego trwania ponad ten –

uznany przez siebie – okres. Sąd miał na uwadze również i to, że pozwany nie uchylił się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli co do okresu najmu pojazdu zastępczego jako uzasadnionego (20 dni), a wyrażonego w decyzji z dnia 19 maja 2018 roku. W tej zaś sytuacji uwzględniając całokształt okoliczności sprawy przyjąć należało, że celowy i ekonomicznie uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego na czas związany z naprawą uszkodzonego w zdarzeniu z dnia 30 grudnia 2017 roku pojazdu marki T. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) wynosił 20 dni kalendarzowych.

Uwzględniając całokształt zaprezentowanych powyżej rozważań w ocenie Sądu pozwany (...) spółka akcyjna z siedzibą w S. zobowiązany był wypłaty odszkodowania za szkodę w związku ze spornym zdarzeniem obejmującego koszt najmu pojazdu zastępczego przez okres 20 dni (okres uznany przez ubezpieczyciela i nie przekraczający okresu ustalonego przez biegłego sądowego jako celowy i ekonomicznie uzasadniony) po stawce w kwocie 172,20 złotych brutto (z uwagi na uznanie, że poszkodowana nie naruszyła zasady minimalizacji szkody z przyczyn omówionych w powyższej części uzasadnienia), a zatem łącznie kwotę 3 444 złotych brutto. Pozwany wypłacił już przy tym powodowi kwotę 1 720 złotych brutto za 20 dni najmu (po uznanej przez pozwanego stawce w kwocie 86 złotych brutto), a zatem zobowiązany był do zwrotu pozostałych kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 1 724 złotych (20 dni x 172,20 złotych brutto = 3 444 złotych brutto; 3 444 złotych – 1 720 złotych = 1 724 złotych).

Mając to na względzie Sąd w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 822 k.c. w zw. z art. 659 k.c. w zw. z art. 361 k.c. w zw. z art. 481 k.c. zasądził od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kwotę 1 724 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 27 maja 2018 roku do dnia zapłaty.

Uznając zaś dalej idące żądanie pozwu za niezasadne z przyczyn omówionych w powyższej części uzasadnienia, Sąd oddalił je w punkcie drugim wyroku na podstawie wymienionych wyżej regulacji w zw. z art. 6 k.c. stosowanych a contrario.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie trzecim wyroku zgodnie z zasadą stosunkowego rozdziału kosztów wyrażoną w art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

W niniejszej sprawie powód wygrał sprawę w 45,48% (zasądzona kwota stanowi 45,48% kwoty dochodzonej pozwem). Natomiast pozwany wygrał sprawę w 54,52%, tj. w zakresie, w jakim Sąd oddalił przedmiotowe skierowane przeciwko niemu powództwo. W świetle powyższego powodowi należy się zwrot w 45,48% poniesionych przez niego kosztów, zaś pozwanemu należy się zwrot poniesionych przez niego kosztów w 54,52%.

Koszty procesu poniesione przez powoda wyniosły kwotę 1 994,84 złotych (900 złotych – koszty zastępstwa procesowego, 17 złotych – opłata skarbową od pełnomocnictwa, 200 złotych – opłata sądowa od pozwu, 877,84 złotych – wykorzystana zaliczka na poczet kosztów wynagrodzenia biegłego sądowego), zaś koszty procesu poniesione przez pozwanego wyniosły kwotę 900 złotych (koszty zastępstwa procesowego).

Powodowi zatem należy się kwota 907,25 złotych tytułem zwrotu w 45,48% poniesionych przez niego kosztów, zaś pozwanemu należy się kwota 490,68 złotych tytułem zwrotu w 54,52% poniesionych przez niego kosztów.

Kompensując obie kwoty pozwany winien zwrócić powodowi kwotę 416,57 złotych, którą to kwotę w punkcie trzecim wyroku Sąd zasądził na jego rzecz (wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty).

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)

4. (...)

5. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 04 lutego 2024 roku